

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoR/6/2023
Identifikačné číslo spisu:	4417216538
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4417216538.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté deti 1/ X. P., narodenú XX. L. XXXX, 2/ Y. P., narodenú XX. L. XXXX a 3/ X. P., narodenú XX. L. XXXX, všetky bytom u matky a zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, matky C.. Y. P., narodenej XX. L. XXXX, Š., V. XX, t. č. Š., M. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Bratislava, Nezábudkova 22, a otca U.. M. P., narodeného XX. U. XXXX, U. XXX, t. č. V., U. XX, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s. r. o., Nové Zámky, Ernestova bašta 2, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 7P/346/2017, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 3. novembra 2022 sp. zn. 9CoP/50/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Účastníkom nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 2. marca 2022 č. k. 7P/346/2017 - 3758 I. upravil styk otca s maloletými deťmi P.: X., narodenou XX. L. XXXX, Y., narodenou XX. L. XXXX a X., narodenou XX. L. XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý týždeň v kalendárnom roku v stredu a vo štvrtok od 14:00 hodiny do 19:00 hodiny počas prvých štyroch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku, a to tak, že matka je povinná odovzdať maloleté deti v určenom čase v Centre pre deti a rodiny X., O. za prítomnosti odborného pracovníka tohto zariadenia otcovi a otec je povinný vrátiť maloleté deti v určenom čase späť matke v mieste jej bydliska, II. rozhodol, že po uplynutí tejto doby, po dobu ďalších dvoch mesiacov, otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od piatku od 14:00 hodiny do nasledujúceho dňa do soboty do 19:00 hodiny, a to tak, že matka je povinná odovzdať maloleté deti v určenom čase v Centre pre deti a rodiny X., O. za prítomnosti odborného pracovníka tohto zariadenia otcovi a otec je povinný vrátiť maloleté deti v určenom čase späť matke v mieste jej bydliska, III. rozhodol, že po uplynutí tejto doby, otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od piatku od 14:00 hodiny do nedele toho istého týždňa do 19:00 hodiny, a to tak, že matka je povinná odovzdať

maloleté deti v určenom čase v Centre pre deti a rodiny X., O. za prítomnosti odborného pracovníka tohto zariadenia otcovi a otec je povinný vrátiť maloleté deti v určenom čase späť matke v mieste jej bydliska, IV. rozhodol, že otec je oprávnený po uplynutí prvých štyroch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku stretávať sa s maloletými deťmi každý párny týždeň vo štvrtok od 14:00 hodiny do 19:00 hodiny, a to tak, že matka je povinná odovzdať maloleté deti v určenom čase v Centre pre deti a rodiny X., O. za prítomnosti odborného pracovníka tohto zariadenia otcovi a otec je povinný vrátiť maloleté deti v určenom čase späť matke v mieste jej bydliska, V. nariadil maloletým deťom P.: X., narodená XX. L. XXXX, X., narodená XX. L. XXXX a Y., narodená XX. L. XXXX a ich rodičom: C.. Y. P., narodená XX. L. XXXX, bytom Š., M. XX a U.. M. P., narodený XX. U. XXXX, bytom U. XXX, prechodné bydlisko V., U. XX výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny X., O. na dobu šesť mesiacov, za účelom uľahčenia a podpory riešenia rodičovského konfliktu, VI. zamietol návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie výchovného opatrenia, VII. rozhodol, že tento rozsudok je predbežne vykonateľný doručením a VIII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dospel k záveru, že styk upravený tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku je v prospech a v záujme maloletých detí, aby sa medzi otcom a maloletými deťmi naďalej rozvíjal a upevňoval cit spolupatričnosti. Zo správ od TENENET o. z. O. mal preukázané, že styk otca s maloletými deťmi prebiehal z pohľadu psychologov bezproblémovo, i keď sa dennodenne nemohol zúčastňovať na ich výchove. Vzhľadom na to, že styk otca s maloletými deťmi v rámci TENENET o. z. O. splnil účel a citové väzby medzi otcom a maloletými deťmi sa rozvinuli a upevnili, súd upravil styk otca s maloletými deťmi tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Súd nevidel dôvod upraviť styk otca s maloletými deťmi za prítomnosti matky, pretože neprebíhal za prítomnosti matky ani v zariadení TENENET a tiež maloletá X. si sama neželá dochádzať do zariadenia TENENET v O., preto styk upravený v mieste bydliska maloletých je v ich záujme. Vzhľadom na rodičovský konflikt, v dôsledku ktorého rodičia nie sú schopní vzájomne komunikovať pri realizácii styku otca s maloletými deťmi, súd upravil styk otca s deťmi tak, že matka bude povinná odovzdávať maloleté deti otcovi na pôde Centra pre deti a rodiny X. za prítomnosti odborného pracovníka tohto zariadenia, čo je v záujme maloletých detí. Bol názoru, že otec má vytvorené podmienky bytové aj osobnostné, aby mohol takto s deťmi realizovať styk, deti ho neodmietajú, styk prebiehal vždy bezproblémovo, prebiehal bez prítomnosti matky, avšak už nie je vhodné, aby styk prebiehal pod dohľadom odborných pracovníkov, psychologov alebo sociálnych pracovníkov, keďže neboli zistené žiadne kontraindikácie na strane otca, ktoré by mu bránili, aby sa mohol s deťmi stretávať bez prítomnosti matky v jeho domácom prostredí. Súd prvej inštancie styk otca s maloletými deťmi rozčlenil na jednotlivé adaptačné obdobia bez prítomnosti matky tak, že spočiatku si ich otec zoberie k sebe na niekoľko hodín a po uplynutí štvormesačného adaptačného obdobia, s prespaním na jednu noc po dobu dvoch mesiacov a po uplynutí tejto doby už na celý víkend od piatku do nedele s tým, že matka bude deti odovzdávať na pôde Centra pre deti a rodiny X.. Súd prvej inštancie nevidel dôvod upraviť styk za prítomnosti matky, pretože na strane otca neboli zistené žiadne prekážky, ktoré by bránili tomu, aby sa nemohol s deťmi stretávať bez prítomnosti matky. Súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné a nevyhnutné vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie, pretože považoval doteraz vykonané dokazovanie vo veci za dostatočné, keďže styk v zariadení TENENET sa uskutočňoval za prítomnosti odborných pracovníkov tohto zariadenia - psychologov, ktorí pravidelne podávali správy o priebehu stretnutí a z nich vyplýva, že stretnutia otca s maloletými deťmi prebiehali bezproblémovo. Uviedol, že rodičia z dôvodu vyhroteného rodičovského konfliktu nie sú schopní vzájomne komunikovať pri realizácii styku otca s maloletými deťmi a preto za účelom zlepšenia a hľadania spôsobu riešenia konfliktov a komunikácie medzi rodičmi, uložil maloletým deťom a ich rodičom výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu s cieľom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie, ako aj za účelom uľahčenia a podpory riešenia rodičovského konfliktu, a to na dobu šesť mesiacov v Centre pre deti a rodiny X. a zároveň zamietol návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie výchovného opatrenia, ktorý žiadal, aby sa výchovné opatrenie - uloženie povinnosti maloletým deťom a ich rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu, vykonávalo v zariadení TENENET o. z. O.. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 3. novembra 2022 sp. zn. 9CoP/50/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnemu z účastníkov

nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že strohá, ničím nepreukázaná argumentácia matky ako rodiča, ktorému boli maloleté deti zverené o tom, že výkon styku druhého rodiča s deťmi mu zasahuje do jeho ekonomickej sféry, resp. do pracovnej doby, aby tak docielila zúženie nariadeného styku, nie je v takom význame relevantným dôvodom. Poukázal na dlhodobý, konfliktný vzťah rodičov ohľadom otázky starostlivosti o maloleté deti a realizácie výkonu styku otca s maloletými deťmi, v dôsledku čoho došlo k významnému narušeniu vzťahových väzieb maloletých detí k ich otcovi, čo viedlo k potrebe úpravy styku otca s maloletými deťmi tak, ako k tomu pristúpil súd prvej inštancie. Bol názoru, že rodič, ktorému boli maloleté deti zverené, je povinný sa prispôsobiť výkonu úpravy styku druhého rodiča s maloletými deťmi tak, aby boli zachované všetky, vyššie uvedené, požiadavky. Len vo výnimočných a preukázaných prípadoch môže byť prekážka na strane rodiča, ktorému boli deti zverené do osobnej starostlivosti rozhodujúcim kritériom na zúženie styku druhého rodiča s deťmi. V tejto súvislosti uviedol, že v konaní nie je sporné, že matka maloletých detí pracuje ako pracovníčka na Daňovom úrade O., P., D., pričom realizácia styku sa má uskutočniť v priestoroch Centra pre deti a rodiny X., O., t. j. takmer v bezprostrednej blízkosti od seba, pričom matka argumentovala len kolíziou nariadenej úpravy styku otca s mal. deťmi s jej pracovným časom, pričom v tomto smere matka neprodukovala žiadne dôkazné prostriedky, ktorými by preukázala reálnu, objektívnu kolíziu, a teda nemožnosť výkonu takejto úpravy. Z uvedeného dôvodu ostala táto odvolacia námietka matky len v hypotetickej rovine, a teda v odvolacom konaní už bez ďalšieho relevantného významu, a preto aj s prihliadnutím na potreby maloletých detí, resp. potreby zastabilizovania a rozvoja citových väzieb k ich otcovi, považoval odvolací súd nariadenú úpravu styku otca s maloletými deťmi za dostatočnú a správnu. Vo vzťahu k ďalšej odvolacej argumentácii odvolateľky ohľadom, že takto upravený styk bude maloleté deti vystavovať trvalej frustrácii, čo môže spôsobiť, že súd vykonateľnosťou takéhoto rozhodnutia navodí odpor k ich otcovi, odvolací súd odkázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý sa v rámci svojho rozhodovania komplexne a vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými relevantnými faktormi a na základe riadne zisteného skutkového stavu dospel k správny záverom ohľadne potreby (intenzity-rozsahu) úpravy styku otca s maloletými deťmi, keď súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal duševným stavom otca, ako aj maloletých detí a mal za to, že styk otca s maloletými deťmi v minulosti prebiehal bezproblémovo, a rovnako v súčasnosti nie sú žiadne legitímne tendencie, ktoré by ten stav vyvracali, resp. že by výkon styku otca s maloletými deťmi tieto poškodzoval alebo ináč znemožňoval. K odvolacej námietke matky - k výroku, ktorým súd nariadil výchovné opatrenie, odvolací súd uviedol, že táto je aj z hľadiska nedostatočnej odvolacej argumentácie nedôvodná, keď len uviedla, že podľa nej nie je k nariadeniu výchovného opatrenia žiadneho právneho, ani vecného, či psychologického dôvodu. Odvolací súd v tomto smere odkázal na bod 60. odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie jasne a vecne odôvodnil potrebu nariadenia výchovného opatrenia, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, nakoľko z celkového priebehu súdneho konania je daná jednoznačná konfliktnosť a neschopnosť rodičov efektívne komunikovať, čím tak rodičia maloletých detí sťažujú akúkoľvek snahu o nastolenie stabilného prostredia pre vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre rozvoj vzťahových väzieb maloletých detí s oboma rodičmi. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala matka maloletých detí dovolanie, v ktorom poukázala na pravidlá stretávania sa biologického otca s maloletými deťmi. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie zrušil.

4. Otec vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že z obsahu dovolania matky nie je zrejmé ani jeden dovolací dôvod a tento nie je ani náležité odôvodnený. V ďalšom podrobne rozoberal skutkový stav veci.

5. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa pridrižiava svojich správ, vyjadrení a návrhov v predmetnej veci.

6. Okresný prokurátor vo svojom vyjadrení uviedol, že matka v podanom dovolaní nevymedžila konkrétne dovolacie dôvody a nezaobrá sa ani jeho prípustnosťou. Navrhol dovolanie odmietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení CSP pre konanie o dovolaní matky.

9. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. V prejednávanej veci dovolateľka nešpecifikovala, z čoho vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania - t. j. či z dôvodu uvedeného v ustanovení § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. V zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Preto ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, tak ako sa to stalo aj v prejednávanej veci, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

15. Pokiaľ matka v dovolaní namietala, že odvolací súd nevzal do úvahy, že otec maloletých detí svojím správaním deti stresuje a vyžaduje, aby deti s ním komunikovali spôsobom, ktorý vyvoláva averziu bez toho, aby matka chránila deti pred stresovými situáciami, z obsahu jej podania (čl. 11 ods. 1 a § 124

ods. 1 CSP) možno uzavrieť, že namieta nesprávne právne posúdenie veci. Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom len, ak sa týka takej právnej (a nie skutkovej) otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP), pričom dovolateľ je povinný tento dovolací dôvod vymedziť tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva táto nesprávnosť (§ 432 ods. 2 CSP). V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzila uplatnený dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP, nenastolila, nevymedzila, neformulovala, nepomenovala právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ani neuviedla, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia. Absenciu takej náležitosti dovolania - ako už bolo dovolacím súdom uvedené - považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre jeho odmietnutie v zmysle § 447 písm. f) CSP.

16. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie matky, ktorého dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f) CSP), odmietol.

17. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.